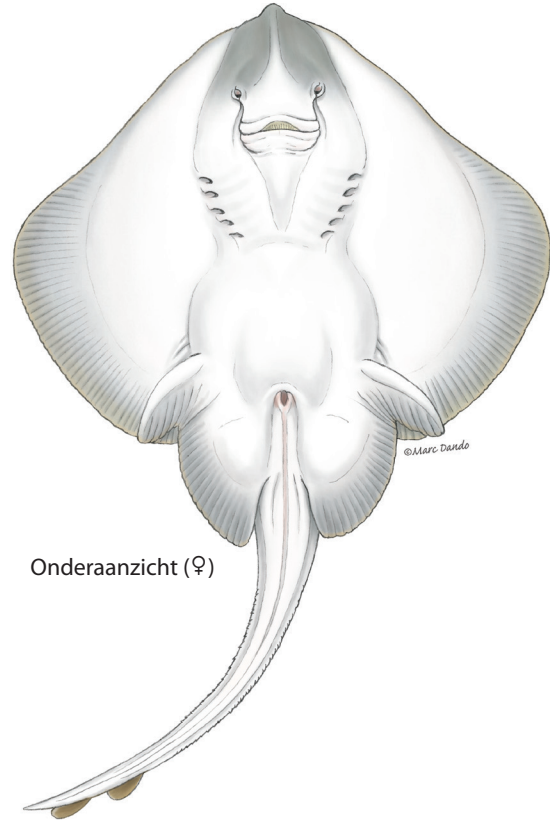

Bovenaanzicht (♀)

Onderaanzicht (♀)

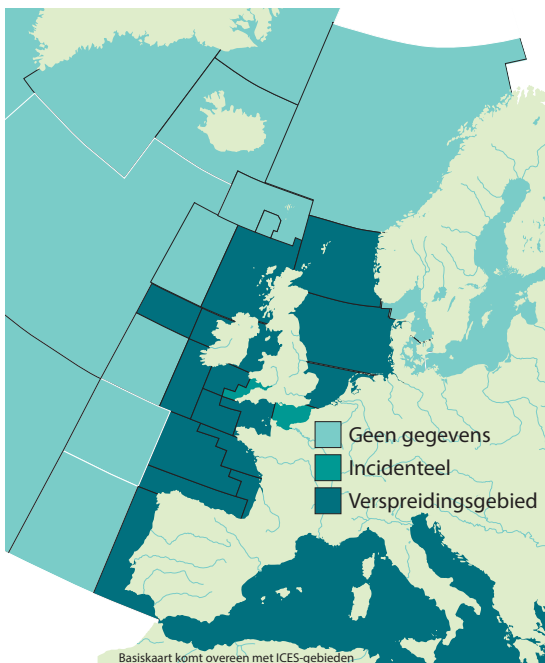
ALGEMENE NAMEN

Grootoogrog (NL), Koekkoeksrog (NL), Cuckoo Ray (UK), Cuckoo Skate (UK), Pudding (UK), Stars (UK), Crownback (UK), Butterfly Skate (UK), Sandy Ray (UK), Grootoogrog (Ne), Raie Fleurie (Fr), Kuckucksroche (De), Razza Cucolo (It), Raya Santiguosa (Es).

SYNONIEMEN

Raja naevus (Duméril, 1865), *Raja circularis* (Couch, 1838), *Deltaraja naevus* (Leigh-Sharpe, 1924) *Raja quadrimaculata* (Risso, 1826).

VERSPREIDING

UITERLIJK

- Tot 75 cm totale lengte.
- Lichtgrijze / bruine rug.
- Grote gele en zwarte oogvlekken (vlekken die lijken op een oog) op elke borstvin.
- Witte buik.
- Vier rijen stekels op de staart, de binnenste twee lopen door op de rug.

De grootoogrog kan gemakkelijk worden geïdentificeerd door de zwarte oogvlekken op de borstvinnen. Deze vlekken zijn groot en gemarmerd met gele strepen, waardoor ze erg opvallend zijn. De rest van het rugoppervlak van de lichaamsschijf is lichtgrijs tot bruin en het buikoppervlak is wit. Heel zelden zijn er nog meer kleinere, minder opvallende eyespots (Whitehead *et al.*, 1986).

Het rugoppervlak van de schijf is bedekt met kleine stekels, behalve op het midden van de borstvinnen, die bij volwassen roggen kaal zijn. De buik is glad, met uitzondering van de stekelige opstaande randjes van de vleugels (Luna, 2009). Over het algemeen staan er 9–13 stekels op een rij rond de binnenkant van de ogen en een grote driehoek van stekels op de schouder. Langs de staart staan twee rijen stekels aan weerskanten van de middellijn, de binnenste lopen bij volwassen roggen door op de rug (Whitehead *et al.*, 1986). De snuit is kort, de opstaande randjes van de borstvinnen krullen enigszins naar binnen (Serena, 2005). Mannetjes bereiken een maximale totale lengte van 71 cm en vrouwtjes 68 cm (Luna, 2009).

De grootoogrog wordt aangetroffen in bijna het hele noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee, inclusief Noord-Marokko en Zuid-Noorwegen (Gibson *et al.*, 2006). In de Middellandse Zee strekt zijn bereik zich zover uit als Tunesië en West-Griekenland (Whitehead *et al.*, 1986).

VERGELIJKBARE SOORTEN

Leucoraja circularis, Zandrog

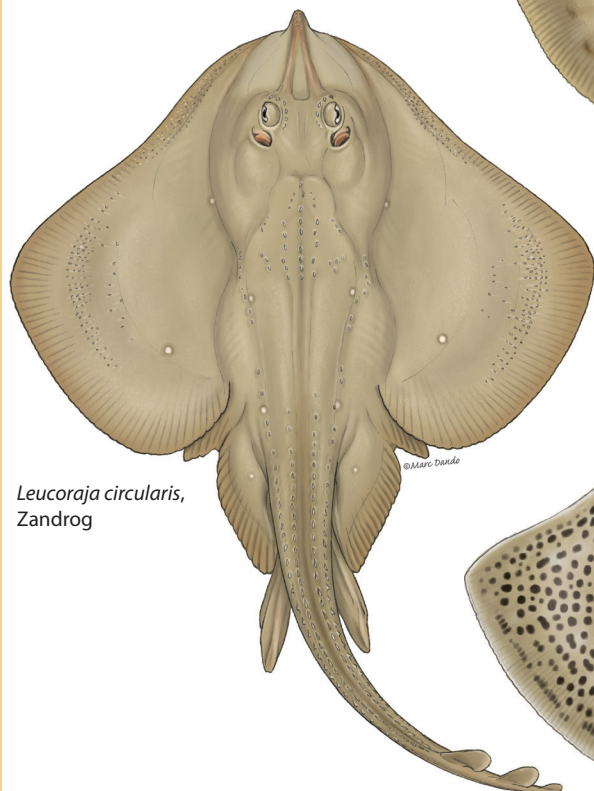
Leucoraja melitensis, Maltese rog (niet afgebeeld)

Raja microocellata, Kleinoogrog

Raja montagui, Gevlekte rog

Raja radula, Ruwe rog (niet afgebeeld)

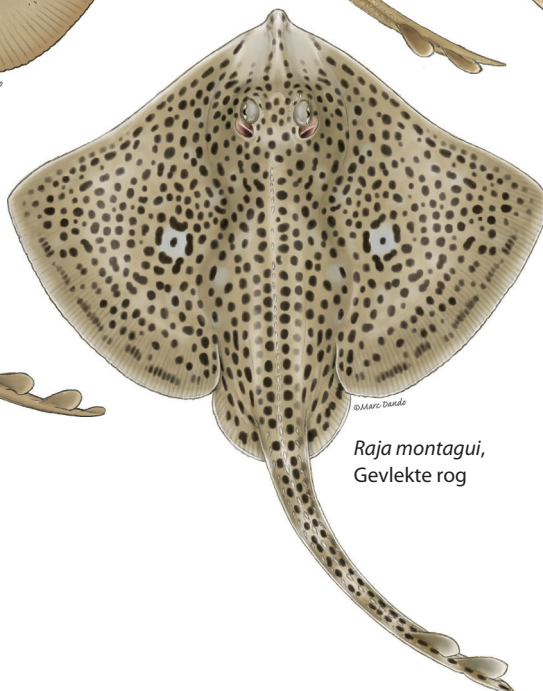
Leucoraja naevus,
Grootoogrog

Leucoraja circularis,
Zandrog

Raja microocellata,
Kleinoogrog

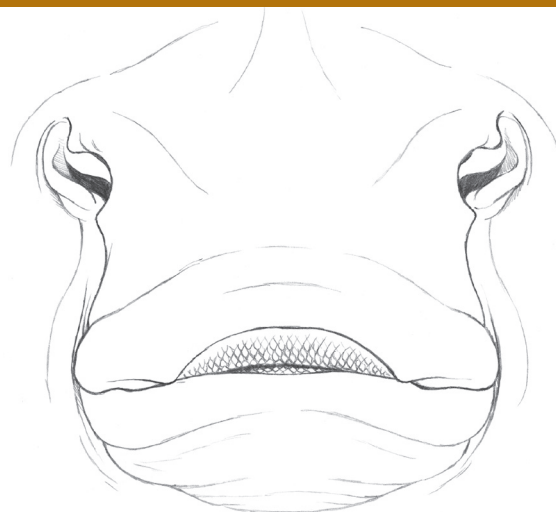

Raja montagui,
Gevlekte rog

(Niet op schaal)

TANDEN

De tanden zijn scherpgepunt met 54–60 rijen in de bovenkaak (Farias *et al*, 2005; Clark, 1926).

ECOLOGIE EN BIOLOGIE

HABITAT

De grootoogrog is een bodemsoort die meestal wordt aangetroffen op ongeveer 200 m, maar hij komt ook zo ondiep als 12 m voor, of zo diep als 290 m (Gibson *et al.*, 2006; Ellis *et al.*, 2005).

DIEET

Jonge grootoogroggen eten vooral kleine schaaldieren zoals *Lophogaster typicus* en Atlantische moddergarnaal, *Solenocera membranacea*. Volwassen roggen eten ook wormen en beenvissen zoals straalvinnigen, *Gymnammodytes semisquamatus* (Farias *et al.*, 2005). Onderzoeken met overboord gezette vis van trawlers hebben uitgewezen dat grootoogroggen ook aaseters zijn als de kans zich voordoet (Olaso *et al.*, 2002).

VOORTPLANTING

De grootoogrog bereikt geslachtsrijpheid bij een lengte van ongeveer 60 cm en een leeftijd van 4 tot 5 jaar. Hij staat erom bekend dat hij het hele jaar paart (Vaz *et al.*, 2006; Gallagher *et al.*, 2005; Whitehead *et al.*, 1986). De grootoogrog legt tussen 70 en 150 eieren per jaar, die in zand- of modderachtige ondergrond worden gelegd (Luna, 2009). Deze eikapsels zijn 50–70 mm lang (zonder hoorns) en 31–39 mm breed. De hoorns zijn extreem lang, waarbij het voorste paar langer is dan het kapsel (Whitehead *et al.*, 1986). De embryo's ontwikkelen zich gedurende ongeveer 8 maanden en de pasgeboren roggen zijn ongeveer 12 cm lang (Serena, 2005). De jongen komen verder van de kust bij elkaar dan de meeste skates en roggen en komen met name veel voor in het westelijk deel van de Ierse Zee en het noordelijk deel van het Sint-George Kanaal (Ellis *et al.*, 2002).

COMMERCIEEL BELANG

Er wordt niet gericht op de grootoogrog gevestigd, ofschoon hij in zijn gehele bereik een belangrijke bijvangstsoort is in de gemengde bodemvisserij (Gibson *et al.*, 2006). Schattingen van de Franse dubbele bordentrawl-vloot in de Keltische Zee zijn dat 50% van alle grootoogroggen die gevangen worden weer in zee teruggezet worden (Pastors, 2002).

BEDREIGINGEN, BESCHERMING EN WETGEVING

Vanwege zijn kleine afmetingen en hoger voortplantingsniveau is de grootoogrog misschien in staat de visserijdruk beter te weerstaan dan de grotere soorten zoals de vleet, *Dipturus batis*, en de witte rog, *Rostroraja alba*. Het is mogelijk dat toename in populaties van kleinere soorten zoals de grootoogrog de afname van de grotere soorten in de vangststatistieken van visserijen heeft gemaskeerd (Gibson *et al.*, 2006).

Voor alle Rajidae geldt in EU-wateren een TAC (totaal toegestane vangst)-systeem.

Sinds 2008 moeten Europese landen alle vangsten van vleten en roggen registreren, om zo een helderder beeld te geven van de status van Rajidae-populaties in EU-wateren (ICES, 2008). Sommige belangenverenigingen voor zeevisserij (SFC) rond Groot-Brittannië hebben verordeningen die een minimale lichaamsbreedte bepalen voor aan land gebrachte vleten en roggen, gemeten vanaf de uiteinden van de borstvinnen.

Voor deze soort geldt een rapportageverplichting.

EIKAPSEL

- 1 50–70 mm lang (zonder hoorns)
- 2 30–50 mm breed
- 3 Delicaat en rond
- 4 Als ze niet zijn afgebroken heeft het eikapsel heel lange hoorns aan de bovenkant (Whitehead *et al.*, 1986).

Gelijkoortig eikapsel als dat van de gevleete rog, *Raja montagui*.

IUCN RODE LIJST BEOORDELING

Least Concern (2014). Minste zorg (2014) in Europese wateren.

BEHANDELING

- Voorzichtig vasthouden
- Meerdere rijen stekels op de staart
- 2 rijen stekels op het lichaam
- Orbitale stekels

REFERENTIES

- CUMBRIA SFC. Unknown. Minimum Fish Sizes. www.cumbriasfc.org.uk.
- ELLIS, J. R., CRUZ-MARTÍNEZ, A., RACKHAM, B. D., ROGERS, S. I. 2005. The Distribution of Chondrichthyan Fishes around the British Isles and Implications for Conservation. *J. Northw. Atl. Fish. Sci.* Vol. 35: 195-213.
- EUROPEAN UNION. 2009. Council Regulation (EC) No. 43/2009. Official Journal of the European Union, L22/1. www.mfa.gov.uk.
- FARIAS, I., FIGUEIREDO, I., SERRA-PEREIRA, B., BORDALO-MACHADO, P., MOURA, T., SERRANO GORDO, L. 2005. Diet comparison of four ray species [*Raja clavata* Linnaeus, 1758; *Raja brachyura* Lafont, 1873; *Leucoraja naevus* (Müller & Henle, 1841) and *Raja montagui* Fowler, 1910] caught along the Portuguese continental coast. ICES CM 2005/N:28 Elasmobranch Fisheries Science.
- FOWLER, S. L., CAVANAGH, R. D., CAMHI, M., BURGESS, G. H., CAILLIET, G. M., FORDHAM, S. V., SIMPFENDORFER, C. A., MUSICK, J. A. 2005. Sharks, Rays and Chimaeras: The Status of the Chondrichthyan Fishes. IUCN SSC Shark Specialist Group. IUCN Publications. Cambridge, UK.
- GALLAGHER, M. J., NOLAN, C. P., JEAL, F. 2005. Age, Growth and Maturity of Commercial Ray Species from the Irish Sea. *J. Northw. Atl. Fish. Sci.* Vol. 35: 47-66.
- GIBSON, C., VALENTI, S. V., FOWLER, S. L., FORDHAM, S. V. 2006. The Conservation Status of Northeast Atlantic Chondrichthyans; Report of the IUCN Shark Specialist Group Northeast Atlantic Regional Red List Workshop. VIII + 76pp. IUCN SSC Shark Specialist Group.
- HOLT, D. 2005 Common Skate Tagging Programme. The Scottish Angling Homepage: www.catchalot.co.uk.
- ICES. 2008. Demersal elasmobranchs in the North Sea (Subarea IV), Skagerrak (Division IIIa), and eastern English Channel (Division VIIId). ICES advice 2008, Book 6.
- KENT & ESSEX SFC. Unknown. Minimum Fish Sizes. www.kentandessex-sfc.co.uk.
- LUNA, S. M. 2009. *Leucoraja naevus*. Cuckoo Ray. Fishbase. www.fishbase.org.
- NFFO. 2004. Official Yearbook and Diary. Grimsby, UK.
- OLASO, I., SÁNCHEZ, F., RODRÍGUEZ-CABELLO, C., VELASCO, F. 2002. The Feeding Behaviour of Some Demersal Fish Species in Response to Artificial Discarding. *Scientia Marina*, 66 (3): 301- 311.
- PASTOORS, M. A. 2002. Stock Assessments of Elasmobranchs in the Northeast Atlantic: Making the Most of the Data. Northwest Atlantic Fisheries Organisation.
- SERENA, F. 2005. Field Identification Guide to the Sharks and Rays of the Mediterranean and Black Sea. FAO. Rome, Italy.
- SOUTH WALES SFC. Unknown. Byelaws. www.swsfc.org.uk.
- SOUTHERN SFC. 2006. Minimum Landings Sizes. www.southernsharks.org.uk.
- VAZ, S., CARPENTIER, A., COPPIN, F. 2006. Eastern English Channel Fish Assemblages: measuring the structuring effect of habitats on distinct sub-communities. *ICES Journal of Marine Science*, 64.
- WHITEHEAD, P. J. P., BAUCHOT, M. L., HUREAU, J. C., NIELSEN, J., TORTONESE, E. (Eds.). 1986. Fishes of the Northeast Atlantic and Mediterranean. UNESCO. Paris, France.

Tekst: Richard Hurst.
Illustraties: Marc Dando.

Literatuurverwijzing

Shark Trust; 2010. An Illustrated Compendium of Sharks, Skates, Rays and Chimaera. Chapter 1: The British Isles and Northeast Atlantic. Part 2: Sharks.

Neem voor verbeteringen of correcties contact op met:
Sportvisserij Nederland, Tel. 030-6058400
vangstenregistratie@sportvisserijnederland.nl
www.sportvisserijnederland.nl

Oorspronkelijke tekst:
The Shark Trust, 4 Creykes Court, The Millfields
Plymouth, Devon PL1 3JB, Verenigd Koninkrijk
www.sharktrust.org, e-mail: enquiries@sharktrust.org

Kijk voor meer materiaal op www.haairog.nl (Nederlands)
www.sharktrust.org/ID (Engels)

Registered Company No. 3396164.
Registered Charity No. 1064185

Deze Nederlandse uitgave werd mogelijk gemaakt door:

www.sportvisserijnederland.nl/

www.dutchsharksociety.org

www.elasmobranch.nl/